

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA LJUTOMER

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

► **Tip lokacije:** policijska postaja (PP)

► **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹

► **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** policijska postaja razpolaga z dvema prostoroma za pridržanje, ki sta ustrezno številčno označena, in sicer prostor označen s številko »1« za krajše pridržanje (do 12 ur) in drugi prostor označen s številko »2« za daljše pridržanje (do 48 ur)².

Potek obiska in priprava poročila:

► Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen dne 2. 3. 2015**.³

► **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha (svetovalec Varuha) ter ena predstavnica pogodbene nevladne organizacije (Humanitarno društvo Pravo za VSE).

► **Vsebina obiska:** sprejel nas je dežurni policist, s katerima smo opravili pregled prostorov PP. Pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja in zaključni pogovor pa je bil opravljen s komandirjem.

¹ V letu 2017 (v času od 1. 1. 2017 pa do 2. 3. 2017) so policisti te PP odredili štiri pridržanja (v letu 2016 20 in štiri zadržanja po Zakonu o nadzoru državne meje).

² Prostora za pridržanje sta v kletnih prostorih in namenjena za pridržanje ene osebe. Dostop do prostorov za pridržanje je mimo dežurnega policista po stopnicah ali iz dvorišnega dela policijske postaje (kamor pridržano osebo pripeljejo z intervencijskim vozilom), vendar je dostop do prostorov za pridržanje prav tako po stopnicah. Prostor za krajše pridržanje je ob našem obisku opremljen z vso potrebno opremo (žimnico, vzglavnikom, dvema odevama, WC na počep, toaletnim papirjem ter tekočo vodo). Tudi prostor za daljše pridržanje je opremljen z vso potrebno opremo (enako kot prostor za krajše pridržanje, z razliko, da je v tem prostoru nameščena WC školjka in miza, ki je pritrjena na steno in dodatno lučjo, ki je na stropu sredi prostora).

³ Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 22. 7. 2015.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) 8. 3. 2017, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 7. 4. 2017, torej 30. dan po odpremi.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se nabiralnik pred vhodom na PP označi kateremu namenu služi, saj je bil nabiralnik pred vhodom na PP ustrezno označen, in sicer z napisom »Pripombe in pohvale«,
- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se ustrezno pritrdi oziroma po potrebi zamenja vodna armatura v umivalniku in uredi splakovanje WC-ja na počep v prostoru za krajša pridržanja označenim s številko »1«, saj je bila vodna armatura zamenjana, prav tako pa je bilo urejeno splakovanje v WC-ju na počep, da je le-to možno z enim pritiskom na gumb,
- da je bilo tudi za ta prostor za daljša pridržanja, označen s številko »2« realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se ustrezno pritrdi oziroma po potrebi zamenja vodna armatura v umivalniku, saj je bila vodna armatura zamenjana,
- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da se redno preverja morebitne poškodovane označbe (nalepke), ki pridržano osebo opozarjajo, da je prostor video nadzorovana in ima govorno napravo, saj so bile označbe v prostorih za pridržanje ob tokratnem obisku nepoškodovane in
- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da bi bilo treba prostore za obravnavo tujcev bolj pogosto zračiti, saj ob tokratnem obisku vonja po »zatohosti« ni bilo zaznati.

► predlog DPM

DPM: predlagali smo, da se knjigo pripomb in pohval redno pregleduje in to tudi vanjo ustrezno evidentira s podpisom in datumom pregleda.⁴

DPM: predlagali smo, da se poleg rednega prezračevanja poskrbi za redno čiščenje prostorov za obravnavo tujcev.⁵

DPM: ponovno smo predlagali, da se proučijo možnosti za ureditev hlajenja hodnika pred prostorom dežurnega policista in prostora za razgovore.⁶

DPM: predlagali smo, da se intervencijsko vozilo (predvsem prostor za prevoz oseb, ki jim je odvzeta prostost) po vsaki uporabi pregleda in po potrebi očisti.⁷

DPM: predlagali smo, da se plakati na oglasni tabli pred vhodom na PP ažurirajo oziroma, ko niso več aktualni odstranijo.⁸

► odziv pristojnih

MNZ: sporočamo, da bo vodstvo PP morebitne zapise v knjigo pripomb in pohval periodično kontroliralo in poskrbelo, da bo ob morebitnem zapisu v bodoče evidentirano, kdo in kdaj je pregled opravil.

MNZ: sporočamo, da je bila čistilka opozorjena, da poleg rednega prezračevanja prostorov za obravnavo tujcev poskrbi tudi za redno čiščenje. Urejeno je tudi evidentiranje podatkov, kdaj je bilo čiščenje opravljeno.

MNZ: sporočamo, da se bodo na podlagi ponovnega predloga preučile možnosti za ureditev hlajenja hodnika pred prostorom dežurnega policista in prostora za razgovore.

MNZ: sporočamo, da so bili policisti opozorjeni, da po vsaki uporabi intervencijskega vozila pregledajo prostor za prevoz oseb, ki jim je bila odvzeta prostost in poskrbijo, da bo le-ta čist, oskrbnik premoženja pa bo dnevno preverjal čistosti vozil.

MNZ: sporočamo, je bil plakat z napisom "Mednarodni dnevi boja proti nasilju nad ženskami 25. 11. 2014 – 10. 12. 2014, ki je bil nameščen v vitrini ob vhodnih vratih na PP, odstranjen.

⁴ Knjiga pripomb in pohval se je v času našega obiska nahajala pri dežurnem policistu, na vidnem mestu. Ob pregledu knjige pripomb in pohval je bilo ugotovljeno, da je bil zadnji zapis v njej (šlo je za pohvalo) opravljen v letu 2014, pri čemer pa ni bilo evidentirano, da bi vpis pregledal pristojni starešina.

⁵ Ugotovljeno je bilo, da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da bi bilo treba prostore za obravnavo tujcev bolj pogosto zračiti, saj ob tokratnem obisku vonja po »zatočnosti« ni bilo zaznati, kar velja pohvaliti. Smo pa ob tokratnem obisku ugotovili, da prostori očitno že nekaj časa niso bili očiščeni, saj je bila tako v prostoru WC-ja za moške in čakalnici za tujce pajčevina.

⁶ V času obiska je bilo ugotovljeno, da še vedno ni zagotovljenega ustreznega hlajenja hodnika pred prostorom dežurnega policista in tudi prostora za razgovore. Komandir PP v zvezi s tem pojasni, da je bil v zvezi priporočila DPM ob prejšnjem obisku na PP opravljen ogled o možnosti montaže klime, in sicer dne 25. 8. 2015, vendar zaradi nezadostnih sredstev montaža ni bila izvedena.

⁷ Ob obisku smo opravili tudi pregled intervencijskega vozila, registrske številke P08-268. Ugotovljeno je bilo, da so bila tla v prostoru za prevoz oseb, ki jim je bila odvzeta prostost umazana.

⁸ Neposredno ob vhodnih vratih je med drugim razstavljen tudi plakat z napisom »Mednarodni dnevi boja proti nasilju nad ženskami 25. 11. 2014 – 20. 12. 2014«.

DPM: predlagali smo, da se policiste opozori na več natančnosti pri evidentiranju postopkov s pridržano osebo (npr. v katerem prostoru na PP je bila oseba in kdo je opravljal nadzor). Hkrati tudi predlagamo, da osebo, ki je bila očitno poškodovana v policijskem postopku, pregleda zdravnik oziroma da se jo vsaj seznani s to možnostjo in to ustrezno evidentira.⁹

MNZ: sporočamo, da so bili policisti opozorjeni na večjo natančnost pri evidentiranju postopkov s pridržano osebo, z navedbo podatka o prostoru, v katerem je bila oseba pridržana na PP. Hkrati je MNZ sporočilo, da so vse pridržane osebe z odločbo ali sklepom o pridržanju seznanjene, da imajo pravico do zdravniške pomoči. Navedeno pravico podrobneje vsebuje tudi pisno obvestilo osebi, ki ji je odvzeta prostost, ki ga policist takoj ko je to mogoče, izroči pridržani osebi. V izpostavljenem primeru pridržanja je bilo ugotovljeno, da pridržana oseba zdravniške pomoči ni zahtevala, glede na naravo poškodb, ki jih je policist podrobno opisal, pa je policist ocenil, da oseba ne potrebuje nujne medicinske pomoči.

DPM: predlagali smo, da se policiste kljub vsemu opozori na nujnost spremljanja zamenjave (prenove) obrazcev potrebnih za izvajanje pridržanj.¹⁰

MNZ: sporočamo, da je bilo v izpostavljenem primeru pridržanja ugotovljeno, da je policist uporabil star obrazec "Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem - uradni zaznamek". Na napačno uporabo je bil policist opozorjen. Policisti so bili ponovno opozorjeni tudi na nujnost spremljanja prenove oziroma zamenjave obrazcev.

DPM: predlagali smo, da se izpostavljeni primer pridržanja pregleda in sporoči

MNZ: sporočamo, da je bilo v izpostavljenem primeru pridržanja

⁹ Pri pregledu pridržanja (17. do 18. 2. 2017 začetek postopka ob 23.10 uri, pridržanje odrejeno med 23.46 do 10.10 ure, na podlagi drugega odstavka 110. člena Zakona o prekrških) je bilo ugotovljeno, da v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek«, v delu obrazca »Opravila med pridržanjem/zadržanjem« ni navedeno v katerem prostoru na PP je bila oseba v času med 00.10 in 1.30 uro, ko je bila odpeljana na PP Lendava, kjer se je dejansko izvedlo pridržanje. Nadalje je bilo v istem obrazcu ugotovljeno, da je v delu »Zdravstveno stanje pridržane/zadržane osebe« navedeno naslednje: »vidne odrgnine na glavi v predelu levega očesa in odrgnine na levem in desnem licu. Vidni sledovi lisic na levem in desnem zapestju«, vendar oseba, kljub poškodbam ni bila odpeljana na pregled k zdravniku, niti ji to očitno ni bilo ponujeno.

¹⁰ Pri pregledu pridržanja (30. 1. 2017 začetek postopka ob 1.00 uri, pridržanje odrejeno med 1.10 do 9.00 ure, na podlagi prvega odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije) je bilo ugotovljeno, da je bil v primeru tega pridržanja uporabljen star obrazec »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek«, ki je vseboval samo eno rubriko za vpis varnostnega pregleda. Ob tej ugotovitvi uporabe starega obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« je komandir sicer pojasnil, da so to napako na PP ob pregledu primera pridržanja s strani starešine že ugotovili in policista opozorili.

ugotovitve in morebitne ukrepe v tej zvezi.¹¹

ugotovljeno, da je pravilen zaključek pridržanja 12. 2. 2017 ob 11.05 uri, kot izhaja iz uradnega zaznamka o zbranih obvestilih od osumljenca. Podatek v obrazcu "Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem" je bil ustrezno popravljen dežurni policist pa je bil opozorjen na večjo natančnost pri vpisovanju podatkov.

¹¹ Pri pregledu pridržanja (11. do 12. 2. 2017 začetek postopka ob 17.20 uri, pridržanje odrejeno med 17.30 do 11.00 ure, na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) je bilo ugotovljeno, da je bilo v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« v delu obrazca »Opravila med pridržanjem/zadržanjem« evidentirano, da je bilo s pridržano osebo opravljeno zaslišanje 12. 2. 2017 med 10.00 in 11.00 uro, čeprav je iz obrazca »uradni zaznamek o izjavi osumljenca« razvidno, da se je zbiranje obvestil dejansko izvajalo med 10.30 uro, ko je bila oseba seznanjena katerega kaznivega dejanja je osumljena in 11.05, ko je zaključeno zbiranje obvestil. Iz navedenega torej izhaja, da je bilo pridržanje navedene osebe zaključeno ob 12. 2. 2017 ob 11.05 uri, ko je bilo zaključeno odvzemanje izjave od osumljenca in ne ob 11.00 uri, ko je osumljenec še dajal svojo izjavo policistom.